

Sygn. akt *I 1 C 140/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Stolarska

Protokolant: Hanna Cholcha

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2015 r. w Gdyni na rozprawie

sprawy z powództwa **Akademii (...) w G.**

przeciwko **T. S.**

o zapłatę

I oddala powództwo;

II nakazuje pobrać od powoda Akademii (...) w G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 433,64 zł (czterysta trzydzieści trzy 64/100 złotych) tytułem kosztów opinii biegłego sądowego wypłaconych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa, w pozostałym zaś zakresie obciąża powoda kosztami procesu uznając je za uiszczone

UZASADNIENIE

Powód Akademia (...) w G. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. S. kwoty 1.950,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 26 października 2011 r. strony zawarły umowę o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych, mocą której pozwany zobowiązał się do wnoszenia opłat za studia pierwszego stopnia na Wydziale Elektrycznym Akademii (...). Powód wskazał, że należna uczelnia opłata za semestr studiów kierunku (...), zgodnie z zarządzeniem nr 14 Rektora Akademii (...) w G. z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie określenia wysokości opłat semestralnych za studia niestacjonarne i podyplomowe, wynosiła 1.750,00 zł. Powód nadto wskazał, że decyzją Dziekana z dnia 3 kwietnia 2012 r. pozwany został skreślony z listy studentów. W dniu 11 maja 2012 r. strony zawarły kolejną umowę o świadczenie usług edukacyjnych, zaś decyzją Dziekana z dnia 15 listopada 2012 r. pozwany z dniem 8 grudnia 2012 r. został skreślony z listy studentów. Powód wyjaśnił również, że zadłużenie pozwanego na dzień wydania decyzji o skreśleniu wynosiło 1.950,00 zł. Powód wskazał, że pozwany z obowiązkowej opłaty za rok nauki na Akademii (...) w G. w wysokości 3.500,00 zł uiszczył 1.835,00 zł, co powoduje, że wciąż zalega z zapłatą pozostałej części – 1.665,00 zł. Powód wskazał również, że pozwany zalega nadto z innymi planowanymi opłatami, w tym z opłatą reaktywacyjną w wysokości 285,00 zł. Powód wyjaśnił, iż pozwany wezwany pismem z dnia 15 listopada 2012 r., doręczonym w dniu 23 listopada 2012 r., do dobrowolnego spełnienia świadczenia, nie uregulował płatności względem uczelni.

(pozew – k. 2-4)

W dniu 16 grudnia 2014 r. Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni, w sprawie o sygn. akt I 1 Nc 8210/14, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty – k. 26)

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany T. S., reprezentowany przez opiekuna prawnego – M. G., wywiódł sprzeciw, którym zaskarżył wydany nakaz zapłaty w całości. W uzasadnieniu opiekun prawny pozwanego wskazał, że pozwany

jest chory na schizofrenię paranoidalną w stopniu znacznym. Opiekun prawny pozwanego wyjaśnił, iż pozwany nie był świadomy swoich czynów, ale bardzo chciał się uczyć i zdobyć dyplom tej uczelni. Nadto wskazał, że powód w 2011 r. wprowadził rygorystyczny zakaz wpuszczania pozwanego na wykłady z powodu niewłaściwego zachowania, a oficjalnie wykreślił pozwanego z listy studentów 3 kwietnia 2012 r. Opiekun prawny pozwanego wyjaśnił, że od 21 czerwca 2013 r. pozwany jest leczony psychiatrycznie oraz stale przyjmuje leki, które stabilizują jego emocje, umożliwiają jego powrót do zdrowia i w miarę normalnego życia w społeczeństwie.

(sprzeciw – k. 30-33)

Powód Akademia (...) w G. - w odpowiedzi na stanowisko pozwanego zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty - wskazał, że do momentu otrzymania sprzeciwu od nakazu zapłaty nie była mu znana okoliczność choroby pozwanego oraz istnienia przesłanek prowadzących do całkowitego jego ubezwłasnowolnienia. Ponadto powód wskazał, że strony zawarły umowę o odpłatne świadczenia usług przed wydaniem orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu pozwanego, co powoduje iż zawarta umowa nie jest dotknięta wadą bezwzględnej nieważności. Powód wskazał, że fakt składania przez niego zawiadomień na Policję o niewłaściwym zachowaniu pozwanego nie decyduje, iż powodowi wiadomy był stan zdrowia pozwanego.

(pismo powoda – k. 54-55)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. S. od 2009 r. leczy się w psychiatrycznie.

okoliczność niesporna, a nadto dokumentacja lekarska – k. 35-39

W dniu 26 października 2011 r. pomiędzy Akademią (...) w G. a T. S. doszło do zawarcia umowy o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych na Wydziale Elektrycznym, kierunku - Elektronika i Telekomunikacja. Opłata semestralna za studia wynosiła 1.750,00 zł, zaś roczna 3.500,00 zł. W czasie trwania umowy T. S. uiszczył czesne w łącznej kwocie 1.835,00 zł.

okoliczność niesporna, a nadto umowa – k. 16-17v., zarządzenie nr 14 Rektora Akademii (...) w G. z dnia 30 maja 2011 r. – k. 15, wyciąg z systemu opłat za studia – k. 24, wydruk z systemu rejestracji opłat – k. 23

T. S. w dniu 26 listopada 2011 r., tj. w dniu zawierania ww. umowy, znajdował się w stanie wyłączającym świadome podjęcie decyzji i wyrażenie woli. U T. S. rozpoznano schizofrenię paranoidalną.

dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii z dnia 7 lipca 2015 r. – k. 77-79

W roku akademickim 2011/2012 uczelnia obciążyła T. S. opłatą reaktywacyjną w łącznej kwocie 285,00 zł, która nie została uiszczona.

okoliczność niesporna, a nadto wyciąg z systemu opłat za studia – k. 24

Władze uczelni informowały Policję o niewłaściwym zachowaniu T. S. na zajęciach. Ponadto wprowadzono zakaz wpuszczania T. S. na wykłady.

okoliczność niesporna, a nadto zaświadczenie – k. 70

Decyzją Dziekana Akademii (...) w G. z dnia 3 kwietnia 2012 r., która uprawomocniła się w dniu 4 maja 2012 r., T. S. został skreślony z listy studentów I roku Akademii (...) w G..

okoliczność niesporna, a nadto decyzja – k. 18, potwierdzenie odbioru – k. 18 v.

W dniu 11 maja 2012 r. pomiędzy Akademią (...) w G. a T. S. doszło do zawarcia umowy o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych na Wydziale Elektrycznym, kierunku - Elektronika i Telekomunikacja. Z tytułu zawartej umowy nie naliczono T. S. żadnych opłat. Decyzją Dziekana Akademii (...) w G. z dnia 15 listopada 2012 r., która uprawomocniła się w dniu 8 grudnia 2012 r., T. S. został skreślony z listy studentów II roku Akademii (...) w G..

okoliczność niesporna, a nadto umowa – k. 19-20 v., wyciąg z systemu opłat za studia – k. 24, decyzja – k. 21

Pismem z dnia 15 listopada 2012 r. Akademia (...) w G. wezwała T. S. do zapłaty kwoty 1.950,00 zł.

okoliczność niesporna, a nadto wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 22

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 maja 2013 r., wydanym w sprawie o sygn. akt XV Ns 277/12, ubezwłasnowolniono całkowicie z powodu choroby psychicznej T. S..

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Wejherowie, wydanego w sprawie o sygn. akt III RNs 442/13, dla całkowicie ubezwłasnowolnionego T. S. ustanowiono opiekuna prawnego w osobie M. G..

okoliczność niesporna, a nadto kserokopia postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 maja 2013 r. – k. 40, kserokopia zaświadczenia z dnia 22 listopada 2013 r. – k.41

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny, będący podstawą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, Sąd ustalił na podstawie ww. dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania. Zebrany materiał dowodowy zdaniem Sądu zasługuje na miano wiarygodnego – dokumenty zostały sporządzone przez właściwe podmioty w przewidzianej dla nich formie, ponadto nie były kwestionowane przez strony, a zatem brak było podstaw do odmowy im waloru wiarygodności.

Pozostałe dokumenty złożone w sprawie, nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż nie wniosły do sprawy nowych istotnych okoliczności.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd oparł się również na sporządzonej w sprawie pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii. Na podstawie wskazanej opinii Sąd ustalił, że pozwany T. S., z uwagi na chorobę psychiczną, w dniu 26 października 2011 r., tj. w dniu zawierania umowy z powodową uczelnią, z której pochodzi dochodzona w niniejszym procesie zaległość, był w stanie wyłączającym świadome podjęcie decyzji i wyrażenie w woli.

Sąd oparł się w całości na opinii biegłego, albowiem została ona sporządzona w sposób prawidłowy, przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia, wiedzę i doświadczenie w tym zakresie, a nadto nie była kwestionowana przez strony. W ocenie Sądu, uznać ją należało za wyczerpującą, jasną i w pełni udzielającą odpowiedzi na postawione przez Sąd pytanie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie pozostawał pomiędzy stronami w znacznej mierze niesporny. Żadna ze stron nie kwestionowała faktu zawarcia dwóch umów o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych. Pozwany reprezentowany przez opiekuna prawnego nie kwestionował również faktu niezapłacenia czesnego wynikającego z umowy z dnia 26 października 2011 r.

Zasadnicza kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia czy pozwany, z uwagi na stan zdrowia psychicznego, w chwili zawierania z powodem w dniu 26 października 2011 r. umowy o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych, znajdował się w stanie wyłączającym świadome podjęcie decyzji i wyrażenie woli. W konsekwencji sporna była ważność umowy stanowiącej podstawę żądania powoda.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd rozstrzygając niniejszą sprawę w pierwszej kolejności zajął się zbadaniem czy pozwany składając w dniu 26 października 2011 r. oświadczenie woli w przedmiocie zawarcia z powodem umowy o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych znajdował się w stanie określonym w art. 82 k.c., tj. w stanie wyłączającym świadome podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Należy wskazać, iż Sąd nie zajmował się badaniem czy pozwany również w chwili podpisywania kolejnej umowy z powodem, tj. w dniu 11 maja 2012 r., znajdował się w stanie określonym w art. 82 k.c., albowiem podstawą żądania powoda była umowa z dnia 26 października 2011 r. i tylko z tej umowy naliczono po stronie pozwanego zadłużenie.

Należy wskazać, że pozwany T. S. od 2009 r. leczy się psychiatrycznie, zaś postanowieniem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 maja 2013 r. został ubezwłasnowolniony całkowicie z powodu choroby psychicznej. Z uwagi na to, że pozwany został ubezwłasnowolniony całkowicie dopiero po zawarciu umowy stanowiącej podstawę żądania powoda, Sąd celem ustalenia czy pozwany w dniu 26 października 2011 r., tj. w dniu zawarcia przedmiotowej umowy o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych, był w stanie świadomie podjąć decyzję i wyrazić swą wolę, dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii.

Biegły sądowy w sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii sądowej, na podstawie badania psychiatrycznego pozwanego oraz dokumentacji lekarskiej złożonej do akt sprawy, rozpoznał u pozwanego schizofrenię paranoidalną. Biegły biorąc pod uwagę chorobę psychiczną pozwanego stwierdził, że pozwany T. S. w dniu 26 października 2011 r., tj. w chwili zawierania umowy, był w stanie wyłączającym świadome podjęcie decyzji i wyrażenie woli.

Zgodnie z art. 82 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych.

W tej sytuacji należało uznać, że złożone w dniu 26 października 2011 r. przez pozwanego wobec powoda oświadczenie woli w przedmiocie zawarcia umowy o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych było nieważne, a tym samym umowa nie została ważnie i faktycznie zawarta.

Mając na uwadze powyższe należało uznać, że podstawa faktyczna powództwa odpadła. W rezultacie niezasadne było żądanie od pozwanego zapłaty z tytułu niewykonania umowy, która jest bezwzględnie nieważna.

Na marginesie należy również wskazać, abstrahując od kwestii ważności łączącej strony umowy, iż wątpliwe było, czy powód rzeczywiście świadczył na rzecz pozwanego i czy w pełnym zakresie usługi edukacyjne, do których zobowiązał się w umowie z dnia 26 października 2011 r. skoro pozwany, z uwagi na niewłaściwe zachowanie, nie był wpuszczany na wykłady. Nadto należy wskazać, iż powodowa uczelnia zawierając kolejną umowę z osobą, która zalegała z zapłatą czesnego oraz innych opłat wynikających z umowy o odpłatne świadczenie usług, nadto osobą której zachowanie znacznie odbiegało od normy i mogło nasuwać wątpliwości co do stanu zdrowia psychicznego kandydata, czyniła to na własne ryzyko.

W oparciu o powyższe Sąd w punkcie I wyroku na podstawie art. 82 k.c. oddalił powództwo.

W punkcie II wyroku Sąd, na mocy art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nakaz pobrać od powoda - jako strony przegrywającej proces - na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 433,64 zł tytułem kosztów opinii biegłego sądowego wypłaconych tymczasowo ze Skarbu Państwa, w pozostałym zakresie obciążył powoda kosztami procesu uznając je za uiszczone.